

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

Κάθε πέρυσι και καλύτερα, αλλά το χαμένο έδαφος ποιος θα το αναπληρώσει;

Οι αριθμοί λένε πάντα την αλήθεια. Στην περίπτωση των κατασκευαστικών επιχειρήσεων είναι αποκαλυπτικοί. Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων συρρικνώνεται συστηματικά και δραστικά. Η πρόβλεψη για το 2008, όπως καταγράφεται στον προϋπολογισμό που κατατέθηκε στη Βουλή, αντιπροσωπεύει μόλις το 4,1% ως ποσοστό του ΑΕΠ. Πρόκειται για το χαμηλότερο επίπεδο στο οποίο έχει βρεθεί εδώ και περισσότερα από δέκα χρόνια, διάστημα κατά το οποίο κυμάνθηκε από 4,9 έως 6% (!), με εξαίρεση τα τρία προηγούμενα χρόνια που έμεινε σταθερό στο 4,2%.

για, ενώ για έργα από εθνικούς πόρους – που κατά κανόνα εκτελούνται από τις μικρότερες εταιρίες του κλάδου – οι δαπάνες υπολογίζονται κατά 100 εκατ. ευρώ μικρότερες από το 2007. Ως προς τις δαπάνες κατά τομέα, ενδεικτικό είναι ότι τα νομαρχιακά έργα προβλέπεται να συρρικνωθούν περαιτέρω κατά 3,5% (από 1.245 σε 1.201 εκατ. ευρώ).

Και όλα αυτά ενώ το κόστος υλικών, καυσίμων, εξοπλισμού και άλλων λειτουργικών δαπανών αυξάνεται με εντυπωσιακούς ρυθμούς.

Πηλαστή εικόνα η μείωση των τιμολογίων

Την ίδια ώρα το ΥΠΕΧΩΔΕ επαίρεται ότι πέτυχε να μειώσει το κόστος των έργων κατά 10% μειώνοντας τα τιμολόγια. Παραγωνίζοντας ότι πρόκειται για μια πηλαστή εικόνα ή πιο σωστά μια αντανάκλαση της ένδειας που επικρατεί στον κατασκευαστικό τομέα και η οποία, εμπρός στο φάσμα της... ανεργίας, υποχρεώνει τις περισσότερες εργοληπτικές επιχειρήσεις να πορεύονται σε ένα καταστροφικό ανταγωνισμό, εθελουφλώντας ότι μπορεί να έρθουν και καλύτερες ημέρες. Αντ' αυτού επέρχεται το χειρότερο, που επίσης περιγράφεται κατά τρόπο αδιαμφισβήτητο από τους αριθμούς:

Οι δείκτες βιωσιμότητας των επιχειρήσεων του κλάδου επιδεινώνονται διαρκώς, από χρόνο σε

χρόνο, και μάλιστα με γεωμετρική πρόοδο. Από ανάλυση των στοιχείων των ισολογισμών που έκανε ο ΣΑΤΕ, προκύπτει ότι το 2006, επί 481 εταιριών του ΜΕΕΠ (σε ένα σύνολο που δεν ξεπερνά τις 650, άρα μιλάμε για απολύτως αντιπροσωπευτικό ποσοστό) οι 224, ποσοστό 47,57%, δεν πληρούν τους δείκτες βιωσιμότητας. Και αυτό όταν το 2005 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 38,52% και το 2004 μόλις 32,03% ! Στη δεινότερη θέση εμφανίζονται οι εταιρίες 4ης Τάξης (με 51%) και ακολουθούν οι 3ης και 6ης Τάξης (με 47%), ενώ το 35% της 5ης Τάξης έχει επηρεαστεί (προφανώς) από το γεγονός ότι κάποιες εταιρίες αυτής της κατηγορίας στο μεταξύ χρεοκόπησαν και δεν συντάσσουν ισολογισμούς .

Επειδή οι δείκτες βιωσιμότητας, όπως είναι ευρέως γνωστό, προκύπτουν από τη σχέση ιδίων κεφαλαίων προς σύνολο υποχρεώσεων και κύκλου εργασιών προς βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, γίνεται φανερό ότι αντικατοπτρίζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό, πέρα από τη συρρίκνωση του έργου, την εξάρτηση του κλάδου από τις τράπεζες.

Το σύνολο των κερδών προ φόρων για τις κατασκευαστικές εταιρίες βρέθηκε να είναι σημαντικά μικρότερο το 2006 σε σχέση με το 2004, επειδή οι εταιρίες εμφανίζουν σημαντική επιβάρυνση από τη χρήση τραπεζικού δανεισμού. Ένας τραπεζικός δανεισμός ιδιαίτερα επαχθής,

Σε απόλυτους αριθμούς το 2008 το ανεβάζουν στα 9.200 εκατ. ευρώ, κατώτερο κατά 322 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2004, πολύ κατώτερο αν συυπολογιστεί ο πληθωρισμός (στο σύνολο τα τρία τελευταία χρόνια σχεδόν στο 10%).

Από το συνολικό ποσό, τα 6.700 εκατ. ευρώ θα διατεθούν στα συγχρηματοδοτούμενα έρ-

ιδίως για τις μικρότερες εταιρίες, ο οποίος επιβιβάζεται από το ίδιο το κράτος!

Υπό διωγμό ο κατασκευαστικός κλάδος
Οι καθυστερήσεις πληρωμών του δημοσίου τομέα για έργα που έχουν ολοκληρωθεί μεγεθύνονται από χρόνο σε χρόνο: στη διάρκεια του 2006 έφτασαν στις 176 ημέρες, δηλαδή 6 μήνες, με κάποιες περιπτώσεις να φθάνουν έως τις 502 ημέρες!

Πρόκειται για μια συστηματική ηρακτική του κράτους και είναι αυτή που δίνει το δικαίωμα να υποστηρίζουμε ότι ο κατασκευαστικός κλάδος βρίσκεται υπό διωγμό. Και όχι μόνο.

Οι τράπεζες μπορεί να κερδίζουν υπέρμετρα από τον αναπόφευκτο δανεισμό των εργοληπτικών επιχειρήσεων, ιδίως με δάνεια βραχυπρόθεσμα. Από την άλλη πλευρά, ένας ολόκληρος κόσμος, αυτός που απαρτίζεται από τους προμηθευτές, τους υπεργολάβους και τους εργαζομένους, «πληρώνουν τη νύφη» αυτής της κρατικής αβελτηρίας.

Οι κάθε λογής πιστωτές των εργοληπτικών επιχειρήσεων είναι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένοι να δίνουν περιθώριο πίστωσης κατά μέσο όρο 163 ημερών (σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνει και τις 200 ημέρες), σημαντικά περισσότερες σε σχέση με τα αμέσως προηγούμενα χρόνια. Ένας ολόκληρος κόσμος (υπολογίζεται

Οι καθυστερήσεις πληρωμών του δημοσίου τομέα για έργα που έχουν ολοκληρωθεί μεγεθύνονται από χρόνο σε χρόνο: στη διάρκεια του 2006 έφτασαν στις 176 ημέρες, δηλαδή 6 μήνες, με κάποιες περιπτώσεις να φθάνουν έως τις 502 ημέρες

σε περίπου 350.000 ανθρώπους και χιλιάδες επιχειρήσεις) βιώνει από χρόνο σε χρόνο τα χειρότερα, αλλά όχι μόνο εξαιτίας του δημοσίου τομέα.

Εξίσου αρνητική εμφανίζεται ήδη η πορεία του ιδιωτικού τομέα των κατασκευών. Είναι ενδεικτικό ότι στο προσχέδιο του προϋπολογισμού καταγράφεται ότι ο όγκος αδειών νέων κατοικιών κατά το πρώτο εξάμηνο του 2007 σημείωσε μείωση κατά 5,2%, έναντι αύξησης 13,1% το 2006.

Μια πορεία που δύσκολα θα αναστραφεί, όταν, μάλιστα, τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων ήδη αυξήθηκαν και αναμένεται περαιτέρω αύξησή τους, αλλά και οι τιμές, παρά τη μείωση του περιθωρίου κέρδους που έχει γίνει, βρι-

σκονται διαρκώς και υψηλότερα.

Ευλόγως, λοιπόν, ο κατασκευαστικός κόσμος κάνει λόγο για «κάθε πέρσι και καλύτερα». Ταυτόχρονα θέτει ευθέως το ερώτημα: Όταν όλα αυτά συμβαίνουν σε έναν τομέα της οικονομίας που έως τώρα συνέβαλε καθοριστικά στους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας και όταν ούτε υπάρχει, αλλά ούτε διαφαίνεται προς το παρόν να υπάρξει εναλλακτικός κλάδος για να αναπληρώσει το... χαμένο έδαφος, πώς είναι δυνατόν το υπουργείο Οικονομίας να προσβλέπει σε διατήρηση του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης, προϋπόθεση στην οποία είναι δομημένος όλος ο προϋπολογισμός; Ένα προϋπολογισμός, το δίχως άλλο δύσκολος, που θα καταστεί δυσκολότερος στην εφαρμογή του εξαιτίας των διεθνών τιμών του πετρελαίου και της γενικότερης ύφεσης της οικονομίας, ένας προϋπολογισμός τη σύνταξη του οποίου – ασ μην ξεχνάμε – επικατέστηκε ο πρωθυπουργός για την πρόωπη προσφυγή στις κάλπες πριν από δύο μήνες. Μόνο που ένας προϋπολογισμός που δεν στηρίζει την ανάπτυξη, είναι καταδικασμένος να μείνει μετέωρος.

• Ο Γεώργιος Βλάχος είναι πρόεδρος του Συνδέσμου Ανώνυμων Τεχνικών Εταιριών & ΕΠΕ (ΣΑΤΕ).